

ПЕРЕДМОВА

Сьогоднішні діти-дошкільнята народжуються й роблять свої перші кроки як маленькі особистості у світі, який надзвичайно стрімко розвивається, перенасичений інформацією та сповнений різноманітних суперечностей. Такі умови розвитку дитини диктують, у свою чергу, те, що, вперше ступаючи на поріг школи, малюк повинен не тільки мати певну суму інтелектуальних знань, але й володіти необхідними навичками та вміннями (фізичними, соціальними, комунікативними, психологічними тощо). На виховання й розвиток старшого дошкільника, відповідне навчання та їхню практичну реалізацію спрямована програма «Впевнений старт» (Київ, 2010 р.).

Структура вищезгаданої програми відбиває всебічний та гармонійний розвиток особистості дитини, а саме:

- фізичний;
- пізнавальний;
- мовленнєвий;
- художньо-естетичний.

Окремий акцент у програмі «Впевнений старт» зроблено на ігрову діяльність: адже 5–6-річні діти навчаються та розвиваються переважно засобами гри, яка, власне, є провідною діяльністю хлопчиків та дівчаток такого віку.

Працюючи з дітьми за програмою «Впевнений старт», педагогу важливо й необхідно правильно, раціонально спланувати виховну та навчальну роботу, щоб зробити її результати максимально ефективними.

У реалізації таких непростих завдань вихователям має допомогти запропонований методичний посібник.

Ця книга містить практичні поради щодо організації календарного планування зі старшими дошкільниками. Матеріал збірника поданий у вигляді конкретизованих таблиць:

- «Розклад навчальної діяльності»;
- «Річний блочно-тематичний план роботи зі старшими дошкільниками»;
- «Перспективний план організації розвивально-виховної зайнятості дітей»;
- «Планування на кожен день».

Зміст методичного посібника викладено відповідно до основних рекомендацій та вимог програми розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт».

У збірнику знайшли відображення різні форми та методи роботи, спрямовані на підготовку дитини до школи: її навчання, виховання, соціально-психологічне формування, особистісне становлення тощо.

Сподіваємось, що ця книга стане в пригоді багатьом педагогам, які працюють із 5–6 річними дітьми, і допоможе їм дати своїм вихованцям знання, потрібні для подальшого навчання в школі.

Розклад навчальної діяльності

Дні тижня	Пріоритетні напрями
Понеділок	Фізичний розвиток. Пізнавальний розвиток (ознайомлення з довкіллям)
Вівторок	Художньо-естетичний розвиток (музична діяльність). Мовленнєвий розвиток
Середа	Фізичний розвиток. Художньо-естетичний розвиток (образотворча діяльність — ліплення, аплікація)
Четвер	Художньо-естетичний розвиток (музична діяльність). Пізнавальний розвиток (логіко-математична діяльність)
П'ятниця	Ігрова діяльність. Художньо-естетичний розвиток (образотворча діяльність — малювання та конструювання)

Блочно-тематичний план роботи зі старшими дошкільниками

Назва блоку	Теми тижня	Місяць
Я живу й зростаю в мальовничім краї	I. Вітчизна наша — Україна	Вересень
	II. Моя мала Батьківщина	
	III. Наш дитсадок — найкращий	
	IV. Рідна оселя, рідна домівка	
Осінь усьому рахунок веде	I. Щоденне свято — хліб	Жовтень
	II. Урожай із грядочки	
	III. Щедрий сад запрошує малят	
Осінні барви й чудеса	I. Про погоду восени	Жовтень
	II. Художниця-осінь	
Таємниці лісу	I. Лісовою стежкою	Листопад
	II. А хто в гаї проживає?	
Якщо любиш мандрувати	I. У світі транспорту	Листопад
	II. Азбука дороги	

ВЕРЕСЕНЬ

ПЕРСПЕКТИВНИЙ ПЛАН ОРГАНІЗАЦІЇ РОЗВИВАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ЗАЙНЯТОСТІ ДІТЕЙ

Тема тижня «Вітчизна наша — Україна»

День	Напрями та форми роботи	
Понеділок	<p>Фізичний розвиток</p> <p>Рухливі ігри «Парний біг», «Коники».</p> <p>Бесіда з елементами гри «Звідки сила в козаків?».</p> <p>Фізкультхвилинка «Раніше й тепер».</p> <p>Силові вправи.</p> <p>Перегляд світлин «Видатні українські спортсмени»</p>	<p>Пізнавальний розвиток (ознайомлення з довкіллям)</p> <p>Бесіда «Моя Батьківщина».</p> <p>Розгляд географічної мапи України.</p> <p>Дидактичні ігри «Державні символи», «Мешканці українських міст», «Яка моя Вітчизна?».</p> <p>Робота з текстом оповідання В. Сухомлинського «А що там за лісом?»</p>
Вівторок	<p>Художньо-естетичний розвиток (музична діяльність)</p> <p>Слухання укр. нар. мелодії «Гопак».</p> <p>Вивчення укр. нар. пісні «Гарна наша Україна» (обр. С. Файнтуха).</p> <p>Музична рухлива гра «Подольяночка»</p>	<p>Мовленнєвий розвиток</p> <p>Дидактичні мовні ігри «Український костюм», «Упорядкуй слова!», «Наша Україна», «Поясни слова!».</p> <p>Фізкультхвилинка «Послухай!».</p> <p>Слухання та обговорення віршів: М. Сингаївський «Мати-Україно», О. Олесь «Прапор», Л. Біленька «Бережімо Україну»</p>
Середа	<p>Фізичний розвиток</p> <p>Народна рухлива гра «Квач».</p> <p>Рухливі ігри «Жартівливі шиккування», «З купини на купину».</p> <p>Фізкультхвилинка «Колишися, калино».</p> <p>Музична гра «Ой є в лісі калина».</p> <p>Бесіда «Цілюще зілля з рідної землі»</p>	<p>Художньо-естетичний розвиток (образотворча діяльність — ліплення, аплікація)</p> <p>Розгляд ілюстрацій та фрагментів творів петриківського розпису із зображенням калини.</p> <p>Робота із загадкою про калину.</p> <p>Дидактична гра «Чим калина гарна?».</p> <p>Аплікація «Калинове намисто»</p>
Четвер	<p>Художньо-естетичний розвиток (музична діяльність)</p> <p>Виконання пісні «Гарна наша Україна».</p>	<p>Пізнавальний розвиток (логіко-математична діяльність)</p> <p>Математична гра «Полічи козаків!».</p> <p>Пальчикова гра «Умільці»</p>

День	Напрями та форми роботи	
Четвер	Вивчення ритмічних рухів під мелодію «Козачок» (закарпатський танець). Хоровод під мелодію пісні «Галя по садочку ходила». Відгадування загадок про українські музичні інструменти	Логічні ігри «Кого як звати?», «Хто найвищий?». Гра на орієнтування в просторі «Відшукай віночок!». Логоримічні вправи (за віршем В. Кленца «Український віночок»)
П'ятниця	Ігрова діяльність Гра-пантоміма «Покажи рухами». Творча гра «Склади віршик». Сюжетно-рольові ігри «Дідуньо-жартівник». «Ми — маленькі українці»	Художньо-естетичний розвиток (образотворча діяльність — малювання та конструювання) Слухання віршів О.Олеся «Дід Дніпро», І. Січовика «На добро». Фізкультхвилинка «Рибалка». Розгляд картин А.Куїнджі «Місячна ніч на Дніпрі», «Дніпро вранці». Конструювання з будматеріалу «Міст через Дніпро»

Тема тижня «Моя мала Батьківщина»

День	Напрями та форми роботи	
Понеділок	Фізичний розвиток Рухливі ігри «День і ніч», «Пожежні на навчанні». Логічна гра «Корисно чи шкідливо?». Фізкультхвилинка «Місто оживає». Бесіда-гра «Виходячи в місто»	Пізнавальний розвиток (ознайомлення з довкіллям) Бесіда «Наше рідне місто». Ознайомлення з гербом свого міста. Екскурсія «Місто, в якому ти живеш». Розгляд слайдів «Визначні місця нашого міста». Дидактичні ігри «Яке наше місто?», «Справи міста». Слухання вірша Д.Павличка «Де найкраще місце на землі?»
Вівторок	Художньо-естетичний розвиток (музична діяльність) Слухання п'єси Д.Шостаковича «Вальс квітів». Вивчення танцювальних рухів вальсу («Вальс із квітами», Д. Россіні). Музична гра «Чорнобривий корольок». Хоровод «Барвисті віночки»	Мовленнєвий розвиток Мовні ігри «Міський пейзаж — вигляд із вікна», «Мій улюблений куточок міста», «Міський будинок». Промовляння скоромовки «Будівельники». Чистомовки «Міські». Фонематична гра «Злови звук!»

День	Напрями та форми роботи	
Середа	<p>Фізичний розвиток</p> <p>Рухливі ігри «Спритні малята», «Класики», «М'яч ведучому». Дидактична гра «Предмети з пакета» (предмети гігієни). Піший перехід вулицями свого мікрорайону. Фізкультхвилинка «Гарне місто в нас»</p>	<p>Художньо-естетичний розвиток (образотворча діяльність — ліплення, аплікація)</p> <p>Віртуальна подорож «У магазині сувенірів». Розгляд світлин або малюнків із зображенням розписного посуду. Дидактична гра «Такі чудові речі». Ліплення «Чарівна ваза». Виставка та презентація виробів</p>
Четвер	<p>Художньо-естетичний розвиток (музична діяльність)</p> <p>Повторення танцювальних рухів вальсу («Вальс із квітами», Д. Росіні). Слухання п'єси Ю. Гриб'єдова «Музична скринька». Бесіда «Музика в нашому місті». Гра на дитячих музичних інструментах (укр. нар. пісня «Вийди, вийди, сонечко»)</p>	<p>Пізнавальний розвиток (логіко-математична діяльність)</p> <p>Спостереження за життям рідного міста (природа, соціум). Гра «Допоможи інспекторові ДАІ». Математичні вправи «Веселий рахунок», «Один — два — п'ять». Логічні ігри «Знайди зайві слова!», «Куди ти підеш?», «Можна — не можна», «У місті чи в селі?»</p>
П'ятниця	<p>Ігрова діяльність</p> <p>Ігри для розвитку пам'яті «Послухай, запам'ятай, намалюй», «Про що розповів нам Петько?». Творча гра «Увічливі товариші». Сюжетно-рольова гра «Подорож у чарівних чоботях». Гра-вікторина «Знавці рідного міста»</p>	<p>Художньо-естетичний розвиток (образотворча діяльність — малювання та конструювання)</p> <p>Бесіда «Міський парк у вересні». Фізкультхвилинка «Прогулянка містом». Розгляд, обговорення картини В. Полєнова «У парку». Сюжетний малюнок «Осінній парк». Виставка дитячих малюнків, презентація</p>

Тема тижня «Наш дитсадок — найкращий»

День	Напрями та форми роботи	
Понеділок	<p>Фізичний розвиток</p> <p>Рухливі ігри «Чия ланка швидше збереться?», «Витівники»; «Веселі змагання» (гра-естафета). Фізкультхвилинка «Дитячий садок».</p>	<p>Пізнавальний розвиток (ознайомлення з довкіллям)</p> <p>Екскурсія дитячим садком. Бесіда «Наш веселий дитсадочок». Розгляд фотоматеріалів про життя дитсадка.</p>